

AEU-2

**QALLUNAATUT PIGINNAASANIK MISILITSINNEQ /
DANSK FÆRDIGHEDSPRØVE DECEMBER 2016**

Piffissami nal. Ak/Tidspunkt.:

13.00 - 14.00

Ulloq misilitsiffik/Dato:

Ataasinngorneq / mandag den 12. december 2016

Ikiuutitut atorpeqarsinnaasut / Hjælpemidler:

Ordbogit / Ordbøger:

Nudansk ordbog

Kalaallisut - Qallunaatut / Grønlandsk - Dansk

Qallunaatut - Kalaallisut / Dansk - Grønlandsk

Misilitsinnerup sivisussusaa / Varighed:

1 time

Atuartup aqqa / Kursistens navn:

Cpr. Nr. :

Majoriaq:

Nakkutilliisup atsiornera / Prøvevagtens navn:

Piffissaq tunniussiffik / Tidspunkt for aflevering:

1A. NAVNEORD/SUBSTANTIVER/TAGGISIT

Vælg den rigtige form af navneordet og skriv ordet på linjen.
 Taggit eqqortumik naanilik titarnermut allaguk.

Eksempel:

Grønland er fuld af spændende _____ <i>dyrearter</i> _____	dyreart	dyrearten	dyrearter	dyrearterne
---	---------	-----------	-----------	-------------

1. Dyrene har tilpasset sig det arktiske _____ .	klima	klimaet	klimaer	klimaerne
2. Der findes omkring 235 _____ i Grønland.	fugleart	fuglearten	fuglearter	fuglearterne
3. Det største rovdyr er den hvide _____ .	isbjørn	isbjørnen	isbjørne	isbjørnene
4. Havørnen dykkede og fangede en af _____ .	fisk	fisken	fisk	fiskene
5. Det var dens _____ der gjorde hvalrossen eftertragtet.	stødtand	stødtanden	stødtænder	stødtænderne

1B. NAVNEORD / SUBSTANTIVER / TAGGISIT

Skriv navneordet i parenteser i ubestemt ental eller flertal på linjen, så det passer til resten af sætningen.

Taggit ungaluutit iluaniittoq ataasersiutitut imaluunniit qasseersiutitut aalajangersimangitsutut titarnermut allaguk.

Eksempel: Fuglenes fjer er god isolering (isolering) mod kulden.

1. Der er kun fire _____ (fugl), der kan overleve den højarktiske vinter.

2. Ravn, sneugle, _____ (fjelddrype) og hvidsirken.

3. Ravn og _____ (sneugle) er store fugle.

4. Hvidsirken er derimod en lille _____ (planteæder).

5. Man ved ikke rigtig, hvordan den overlever de mørke _____ (vintermåned).

1C. NAVNEORD / SUBSTANTIVER / TAGGISIT

Skriv de 10 navneord fra teksten på linjerne. Det betyder ikke noget, hvilke ord der står på hvilke af linjerne.
Taggisit qulit allatamiitut titarnernut allakkit. Tulleriissaarneri apeqqutaanngillat.

Eksempel: Tilpasning i Grønland.

_____ *Tilpasning* _____

_____ *Grønland* _____

Dyrene har udviklet forskellige måder at tilpasse sig kulde på. Pattedyr og fugle forsøger at undgå et alt for stort varmetab ved enten at være udstyret med et tykt pelslag, som isbjørnene, eller med et isolerende spæklag, som hvalrosserne har.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

2A. UDSAGNSORD / VERBER / OQALUUTIT

Skriv udsagnsordet i parentesen i datid på linjen.

Oqaluut ungaluutit iluaniittoq pisimasorsiuutinnorlugu titarnermut allaguk.

Eksempel: Biologer _____ *opdagede* _____ (opdage) en ny hvalart.

1. De første data om den nye hvalart _____ (kommer) fra Japan.
2. Hvalfangere _____ (rapportere) om fangst af en ukendt art.
3. Den _____ (blive) kaldt raven på grund af sin sorte farve.
4. I 2004 _____ (skylle) en hval på land i Alaska med samme udseende.
5. Forskerne _____ (finde) beviser for, at det var den samme hvalart.

2B. UDSAGNSORD / VERBER / OQALUUTIT

Skriv den rigtige form af udsagnsordet, som står i parentes, på linjen.

Oqaluut ungaluusat iluaniittoq eqqortumik naanilik titarnermut allaguk.

Eksempel: Historien om første sæljagt _____ *fortalt* _____
(fortælle, fortæller, fortalte, fortalt) af danskeren Johan.

1. Vi sejlede afsted, og jeg _____
(blive, bliver, blev, blevet) sat af på klipperne, der hvor fjorden var smallest.
2. "Vi sejler ind i bunden, og _____
(presse, presser, pressede, presset) dyrene mod dig", sagde den erfarne fanger.
3. Et kvarter senere _____ (se, ser, så, set) vi to sæler, som var oppe for at ånde.
4. For at sælen kunne bjærges i vandet, måtte jeg _____
(skyde, skyder, skød, skudt) den i hovedet.
5. Jægeren jog sælerne mod mig, og jeg _____
(tage, tager, tog taget) sigte, og skød min første sæl.

2C. UDSAGNSORD / VERBER / OQALUUTIT

Skriv det udsagnsord, der svarer til det markerede navneord, i nutid.

Taggisit silittumik allatat oqaluutinnortikkitt maannakkut pisutut.

Eksempel: Sæler er gode **svømmere**. De svømmer fantastisk godt.

1. Morten er en glimrende **skytte**. Han _____ ryper og alper.
2. I yngletiden danner flere fugle **par**. De _____ sig flere gange i yngletiden.
3. Måger er en **plage** i byområder. De _____ med deres højlydte skrig.
4. Isbjørnen har et godt tilpasset **liv**. Den _____ i det arktiske miljø.
5. Rensdyr reagerer hurtigt på pludselige **bevægelser**. Fangere _____ sig langsomt frem, når de ser et rensdyr.

3. STEDORD/PRONOMINER/TAGGISIT TAARTISSAAT

Skriv det rigtige stedord i stedet for navneordet. Brug nogle af ordene fra kassen. Hvert ord må kun bruges én gang:

Sumiissusersiut eqqortoq taggimmut paarlaallugu allaguk. Oqaatsit ilai karsimiittut atukkit. Oqaaseq ataaseq ataasiaannarlugu atoqqusaavoq.

Eksempel: Rensdyr lever vildt i Grønland: De lever vildt i Grønland.

Det	Vi	Han	I	Jeg	De	Den	Dem	Ham	Hun	Hende	Hans
-----	----	-----	---	-----	----	-----	-----	-----	-----	-------	------

1. Sortebær er et særligt grønlandsk bær: _____ er et særligt grønlandsk bær.
2. Anna synes, at sneharen har en flot pels: _____ synes, at sneharen har en flot pels.
3. Et får er et nyttigt dyr: _____ er et nyttigt dyr.
4. Min familie og jeg holder meget af naturen: _____ holder meget af naturen.
5. Det kan være svært at finde moskusokserne: Det kan være svært at finde _____.
6. Min far er god til at finde rensdyr: _____ er god til at finde rensdyr.
7. Sneræven er snu: _____ er snu.
8. Jeg har lært at færdes i naturen af min bedstefar: Jeg har lært at færdes i naturen af _____.

4. TILLÆGSORD/ADJEKTIVER/PISSUSILERISSUT

Skriv den rigtige form af tillægsordet i sætningerne.

Pissusilerissutit eqqortut oqaaseqatigiinnut allakkit.

Eksempler:

Det har været en lang jagtsæson. (lang)

Mennesker bliver glade af at se flot natur. (glad)

Det er sundt at være ude i naturen. (sund)

1. Det kan være _____ at færdes i naturen. (hård)
2. Der findes mange _____ fjelde i Grønland. (høj)
3. Nordlyset har mange _____ farver. (flot)
4. Om sommeren står naturen helt _____. (grøn)
5. Om sommeren kan man opleve, at det er _____ hele døgnet. (lys)
6. Sneharer kan være _____. (hurtig)
7. Polarnatten kan være _____. (mørk)
8. Tågen kan være så _____, at man intet kan se. (tæt)
9. Vandet kan være helt _____. (klar)
10. Det er en _____ ting at gå på jagt i Grønland. (naturlig)

5. INFORMATIONSSØGNING/PAASISSUTISSANIK UJAARLERNEQ

Læs teksten og svar på 5 efterfølgende spørgsmål, ved at sætte kryds ved de rigtige svar. Du må kun sætte ét kryds i hver kasse.

Atuariarlugu apeqqutini tulliuuttuni tallimaasuni akissutit eqqortut krydsilersukkit. Taamaallaat karsimi ataatsimik krydsiliisinnaavutit.

LANDPATTEDYR I GRØNLAND

Isbjørne, moskusokser, rensdyr, polarræve, sneharer, ørne, ryper, lemminger og den sjældne arktiske ulv er alle en del af den landbaserede fauna i Grønland.

Arktiske ulve findes kun i det højeste nord og lemmingerne holder til i det nordøstligste Grønland, i en smal landzone mellem indlandsisen og havets pakis med næsten ingen vegetation, mens mange af de andre dyr lever mere vidtspredt over hele landet.

Moskusokserne er særligt koncentreret omkring Kangerlussuaq, hvor mere end 10.000 dyr græsser i et grønt fjeldlandskab afrundet af isen. Og langs hele vestkysten samt på store dele af østkysten er der lommer med flokke af rensdyr, der hvert år vandrer lange distancer mellem indlandet og kysten i søgen efter mad, og for at nå frem til sommerens kælvningsområder nær indlandsisen.

I krydsfeltet mellem landet og havet har isbjørnen sit hjem, og Grønlands hvide bjørn er især almindelig i Nord- og Østgrønland, hvor den jager fra havisen, og i Sydgrønland, når den driver med Storisen og går i land. Den grønlandske isbjørn jager sæler og fugle, går normalt ikke i hi og trækker ofte på land for at spise planter i sommerperioden.

GRØNLANDS HAVDYR

Hvalerne har det med at stjæle rampelyset, når vi taler om havdyrene i Grønland, og måske ikke helt uden grund, for de er lette at spotte fra små ekspeditions-krydstogtskibe og på kystsejladser med indenrigs passagerskibe.

Springende pukkelhvaler, spækhuggere på jagt og lynhurtige narhvaler, der suser ind mellem sprækker i havisen, er blot nogle af landets hvaler, der bl.a. også tæller sildepiskere, hvidhvaler, blåhvaler, kaskelotter, finhvaler og så selvfølgelig grønlandshvalen.

Men havet har også en række sælarter hvoraf den spættede sæl, klapmydsen, remmesælen, grønlandssælen og isbjørnens livret ringsælen er blandt de mest almindelige.

Ⓞ <http://www.greenland.com/da/oplevelser/natuoplevelser/dyreliv-i-groenland/>

Eksempel:

Hvor holder de arktiske ulve til?

☒	I det højeste nord.
☐	I Sydgrønland.
☐	På Indlandsisen.
☐	På østkysten.

1. Hvor er moskusokserne særligt koncentreret?

	I Sydgrønland.
	Omkring Nuuk.
	I Nordgrønland.
	Omkring Kangerlussuaq.

2. Hvor har rensdyrene deres kælvningsområder?

	Nær indlandsisen.
	Langs kysten.
	I fjeldlandskabet.
	I Sydgrønland.

3. Hvad jager den grønlandske isbjørn?

	Moskusokser.
	Rensdyr.
	Sæler og fugle.
	Sneharer og fugle.

4. Hvilke havdyr har det med at stjæle rampelyset?

	Rejerne.
	Fiskene.
	Hvalerne.
	Sælerne.

5. Hvilken sæl er isbjørnens livret?

	Ringsælen.
	Den spættede sæl.
	Klapmydsen.
	Remmesælen.

6. ORDSTILLING/OQAATSIT TULLERIINNERAT

Sæt ordene i rækkefølge, så sætningerne bliver korrekte og slutter med punktum.
Oqaatsit tulleriinneri aaqqissuutikkitt oqaaseqatigiinngorlugit naggaserlugillu.

Eksempel: bær. er spiseligt et ~~Sortebær~~

_____ Sortebær er et spiseligt bær. _____

~~Der~~ mange Grønland. lever dyr forskellige i

1. _____ Der _____

rigt et dyreliv. ~~Naturen~~ har

2. _____ Naturen _____

findes spiselige og naturen. Der planter bær i mange

3. _____ Der _____

moskusokse for tæt komme på. skal ~~En~~ ikke man

4. _____ En _____

mange flotte ~~Naturen~~ farver. har

5. _____ Naturen _____

årstiden. ~~Rensdyr~~ pels skifter efter

6. _____ Rensdyr _____